

วัยรุ่นที่เสพยาสูบก่อให้เกิดผลกระทบมากมายทั้งต่อครอบครัว สังคม และ เศรษฐกิจ การเสพยาสูบของวัยรุ่นเกิดจากหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพฤติกรรมการสื่อสารในครอบครัว การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกในการเสพยาสูบของวัยรุ่นในสถานศึกษา และ ศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารในครอบครัวตามการรับรู้ของวัยรุ่นที่เสพยา ประชากรในการศึกษา คือ วัยรุ่นที่เสพยาสูบซึ่งคัดกรองโดยใช้แบบสอบถาม ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา ในเขต กิ่งอำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างเดือน มีนาคม ถึง เดือน เมษายน 2548 จำนวน 135 คนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ข้อมูลส่วนบุคคล และแบบประเมินพฤติกรรมการสื่อสารในครอบครัวของชินานาฏ จิตตารมย์ (2545) สร้างและ ดัดแปลงจากกรอบแนวคิดของ กอร์ดอน (Gordon, 2000) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่า 0.80 วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า อัตราความชุกในการเสพยาสูบของวัยรุ่นในสถานศึกษาเท่ากับร้อยละ 25.38 และพฤติกรรมการสื่อสารในครอบครัวตามการรับรู้ของวัยรุ่นที่เสพยา โดยรวมอยู่ในระดับ ไม่ดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าคะแนนด้านพื้นฐานการเข้าใจบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง แต่ ค่าคะแนนอีก 3 ด้านคือ ค่าคะแนนด้านการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการสื่อสารความรู้สึกนึกคิด ของตนเอง และด้านการ สื่อสารความรู้สึกและร่วมกันแก้ปัญหา อยู่ในระดับที่ไม่ดี

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรม การสื่อสารในครอบครัวโดยเฉพาะด้านการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการสื่อสารความรู้สึก นึกคิดของตนเอง และด้านการสื่อสารความรู้สึกและร่วมกันแก้ปัญหา แก่ครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการสื่อสารในครอบครัวให้มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการ ใช้สุราในวัยรุ่น และป้องกันปัญหาสุขภาพจิตของสมาชิกในครอบครัว

Adolescents who engage in consuming alcohol have consequences including family, social and economical. Alcohol use among adolescents is a result of several factors including family communication. This descriptive study was designed to examine communication behaviors of family as perceived by adolescents in Mae-on subdistrict Chiang Mai province. Population included 135 high school adolescents during March to April 2005. The study questionnaire consisted of two parts, including demographic data, and family communication behaviors which was created and adapted by Chinanaj Jittarom (2002) based on Gordon (Gordon, 2000) conceptual framework. Reliability ensured by Cronbach' s alpha coefficient was 0.80. Data were analyzed by descriptive statistics.

The study revealed that, prevalence rate of adolescents with alcohol use was 25.38 % and as a whole communication behaviors as perceived by adolescents with alcohol use scored at poor level. Regarding each aspect of communication behaviors, it was showed that the score of basis for personal understanding was at a medium level, whereas, those of three aspects score were active listening, I - message and No - lose method were at poor level.

The study resulted, would serve as crucial information for educating family member with adolescent with alcohol use about communication behaviors of family. In particular, active listening, I – message and no - lose methods need to be enhanced in order to develop effective communication behaviors among families to prevent adolescents use of alcohol and prevent mental health problems of family members.